

Για τον Λόγο του Θεού

Ορθοδοξία / Θεολογία

Συνεχίζουμε την κατήχηση στην πίστη μας, αδελφοί χριστιανοί, με διδάσκαλο τον άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό και μάλιστα από το κύριο και θαυμαστό βιβλίο του «Έκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου πίστεως». Είναι ωραιότατο το βιβλίο αυτό, αλλά είναι συγχρόνως και βαθύ και δύσκολο στην κατανόησή του. Σύγχρονοι θεολόγοι κάνουν σπουδές και πετυχαίνουν ντοκτοράτα από τις εργασίες τους και σε ένα μόνο θέμα του βιβλίου αυτού. Και το μικρό κεφαλαίάκι του σημερινού μας κηρύγματος μας πηγαίνει στα βαθειά. Θα προσπαθήσω όμως να σας τα πω απλά, όσο και εγώ μπορώ να τα καταλάβω:

Στο προηγούμενο μάθημά μας μας είπε ο άγιος ότι ο Θεός είναι ένας. Απέδειξε με δυνατά επιχειρήματα ότι δεν μπορεί να υπάρχουν πολλοί Θεοί.

Αυτός όμως ο ένας και μόνος Θεός, μας λέγει σήμερα, έχει Λόγο. Πολύ σωστό και λογικό αυτό, γιατί δεν μπορεί να φανταστούμε α-λογο, χωρίς, δηλαδή, λόγο του Θεού. Τι εννοώ όταν λέγω «λόγο» για τον Θεό; Εννοήστε το τώρα στην αρχή, για να συνεννοηθούμε, ότι εννοώ αυτό που λέμε εμείς λογική, ή και απλά τον λόγο, αν και δεν είναι για τον Θεό αυτά, ούτε το ένα ούτε το άλλο. Μπορούμε οι άνθρωποι να φανταστούμε άνθρωπο χωρίς λογική και χωρίς λόγο; Όχι! «Α-λογος» άνθρωπος, όχι, δεν υπάρχει. Έτσι και ο Θεός, δεν είναι α-λογος. Κάθε τι που κάνει έχει λόγο. Διαφέρει όμως ο Λόγος του Θεού με τον λόγο του ανθρώπου. Ο δικός μας λόγος, ο λόγος του ανθρώπου, είναι «ανυπόστατος», είναι χωρίς υπόσταση, χωρίς δηλαδή πρόσωπο. Πρόσωπο είμαι εγώ ο άνθρωπος και έχω τον λόγο μου. Και απαγγέλλω τον λόγο μου, που εκφράζει την σκέψη μου, και βγαίνει ο λόγος έξω από μένα και ξεχύνεται στον αέρα. Ο Λόγος όμως του Θεού έχει υπόσταση και δεν είναι ανυπόστατος. Είναι ύπαρξη, είναι πρόσωπο ιδιαίτερο. Και ήταν πάντα από την αρχή ο Λόγος αυτός του Θεού και δεν έγινε αργότερα. Γιατί αν πούμε ότι έγινε αργότερα και δεν υπήρχε από την αρχή με τον Θεό, θα πρέπει να πούμε το βλάσφημο νόημα ότι υπήρξε εποχή που ο Θεός ήταν α-Λογος, γιατί δεν είχε Λόγο. Αλλά τότε πως έκανε τον όμορφο κόσμο; Χωρίς Λόγο; «Άλογη» είναι η δημιουργία; Και πως λέμε σοφό τον Θεό, αν δεν είχε Λόγο; Είναι σοφός ο άλογος άνθρωπος;

Κατά πρώτον, λοιπόν, ο Θεός έχει Λόγο και διαφορετικά από τον λόγο των ανθρώπων, ο Λόγος του Θεού είναι ενυπόστατος, είναι πρόσωπο, και ήταν απ' αρχής έτσι μαζί με τον Θεό. Αυτό θέλει να πεί ο Ευαγγελιστής Ιωάννης λέγοντας στην αρχή του Ευαγγελίου του: «Εν αρχή ην ο Λόγος και ο Λόγος ην προς τον Θεόν και Θεός ην ο Λόγος» (1,1).

Ακόμη όμως ο Λόγος του Θεού διαφέρει από τον λόγο των ανθρώπων, γιατί ο Λόγος του Θεού δεν βγαίνει έξω από τον Θεό, όπως ο λόγος των ανθρώπων, που ξεχύνεται στον αέρα, όπως είπαμε. Ο Λόγος του Θεού βρίσκεται πάντοτε στον Θεό. «Γιατί - ρωτάει ο Δαμασκηνός - που αλλού θα πάει, αν βρίσκεται έξω από τον Θεό ο Λόγος του;».

Η δική μας φύση των ανθρώπων είναι φθαρτή και διαλύεται εύκολα, γι' αυτό και ο λόγος μας είναι ανυπόστατος, είναι αφηρημένος. Ο Θεός όμως, επειδή δεν είναι φθαρτός, όπως εμείς οι άνθρωποι, αλλά υπάρχει πάντοτε και είναι τέλειος, είχε και θα έχει πάντοτε τον Λόγο του ενυπόστατο και τέλειο. Ο Λόγος λοιπόν του Θεού υπάρχει πάντοτε από την αρχή, αιδίως, όπως λέγουμε, και έχει τα πάντα, όσα ο Πατέρας που τον γέννησε. Είναι Θεός όπως ο Θεός Πατέρας.

Αλλά έχουμε και κάποια, ας πούμε, ομοιότητα του Λόγου του Θεού και του λόγου του ανθρώπου. Αυτό γίνεται κατ' οικονομίαν του Θεού θα λέγαμε, για να νοήσουμε οι άνθρωποι την σχέση του Λόγου του Θεού με τον Θεό Πατέρα: Όπως ο δικός μας, των ανθρώπων ο λόγος, προέρχεται μεν από τον νού μας, δεν είναι όμως εξ ολοκλήρου ίδιος με τον νού μας, αλλά δεν είναι και πέρα για πέρα διαφορετικός (γιατί από την μια μεριά είναι κατά την φύση του ένα με τον νού, αλλά από την άλλη μεριά είναι διαφορετικός κατά το υποκείμενο), έτσι και ο Λόγος του Θεού: Ξεχωρίζει από τον Θεό κατά τον τρόπο που υπάρχει, γιατί είναι άλλη υπόσταση, είναι άλλο πρόσωπο. Αλλά από το ότι μας δείχνει όσα έχει ο Πατέρας, αυτό σημαίνει ότι έχει την ίδια φύση με αυτόν. Και επειδή ο Πατέρας είναι τέλειος, απόλυτα τέλειος και Θεός, έτσι απόλυτα τέλειος και Θεός είναι και ο Λόγος που γεννήθηκε από τον Πατέρα.

<http://bit.ly/2mu87dC>